

Plan mot diskriminering och
kränkande behandling
2022 - 2023
Nya Skolan, Enhet Pettersberg
Upprättad: 22-09-30

Inledning	2
Kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	3
Arbete med plan mot diskriminering och kränkande behandling på Nya Skolan	4
Utvärdering och analys av föregående års insatser och nuläge	4
Barn och elevers medverkan i det främjande och förebyggande arbetet	5
Utvärdering och uppföljning av främjande och förebyggade insatser	5
Utvärdering av plan mot diskriminering och kränkande behandling sker under vårterminen. Målen för de olika verksamheterna utvärderas. Utvärderingen ligger till grund för kommande läsårs plan mot diskriminering och kränkande behandling.	5
Mål för årets insatser utifrån analysen	5
Beskrivning av främjande och förebyggande arbete samt ansvar	6
Bilaga 1: Rutin för personal att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	7
Bilaga 2: Anteckningar från diskussioner i EHT-gruppen kring begreppet respekt	8
Bilaga 3: Utdrag ur enkätresultat, enkät genomförd i maj 2022	9
Bilaga 4: Sammanställning av klassernas idéer för förebyggande och främjande arbete	10

Inledning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsvariationer; samt att förebygga och förhindra trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling.

För varje verksamhet såsom förskola, skola och fritidshem, skall det finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling. I planen skall de åtgärder som planeras att påbörjas eller genomförs konkret beskrivas. Planen skall vara anpassad till den egna verksamheten och årligen följas upp och utvärderas. Barn och elever skall delta i arbetet med upprättande av planerna.

6 kap. 6-10 § Skollagen (2010:800) reglerar att skolan:

- Målmedvetet ska arbeta mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever.
- Göra allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering och kränkande behandling.
- Upprättar en plan varje år mot diskriminering och kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en redogörelse över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- Lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I Skollagen finns ett förbud för vuxna i skolan att diskriminera och kränka ett barn eller en elev. Rektor och lärarna har också enligt kap. 5 Skollagen (2010:800) skyldighet att utforma undervisningen så att miljön i skolan präglas av trygghet och studiero.

Även 2 kap. 5 och 7 § diskrimineringslagen (2008:567) reglerar att skolan ska

- Arbeta målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, funktionsvariationer eller sexuell läggning. Det innebär att skolan ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad och/eller trakasserad.
- Göra allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för diskriminering och/eller trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet. Det kan handla om:

- Fysiska kränkningar, att man t ex blir utsatt för slag eller blir putad.
- Verbala kränkningar, att man t ex blir kallad för nedvärderande ord, blir kallad öknamn eller får hot riktade mot sig.
- Psykosociala kränkningar, att man t ex blir utfrysad eller utsatt för ryktesspridning
- Mediala kränkningar, t ex genom klotter, meddelanden eller via sociala medier.

Kränkningar kan utföras av en person mot många eller att många utsätter en person. Det kan ske vid ett eller flera tillfällen.

Mobbing räknas som kränkande behandling och bygger på upprepade kränkningar.

Barn och elever kan kränka varandra, personal kan kränka barn och elever.

Diskriminering utgår ifrån att skolan eller personal missgynnar eller kränker ett barn eller en elev utifrån någon av diskrimineringsgrunderna kap. 1 § 5 diskrimineringslagen (2008:567)

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier är kränkande behandling mellan elever som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna ovan.

Då en anställd på skolan uppmärksammar att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier upprättas en anmälan och en utredning genomförs. För rutin, se Bilaga 1.

Arbete med plan mot diskriminering och kränkande behandling på Nya Skolan

Övergripande mål:

- Det ska råda ett accepterande klimat med en ömsesidig respekt mellan alla som deltar och arbetar i vår verksamhet.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling ska levandegöras för alla som deltar i vår verksamhet; barn, elever, personal och vårdnadshavare.
- Alla barn och elever ska känna sig trygga i förskolan/skolan.
- Alla skall följa de regler som sätts upp gemensamt.

Utvärdering och analys av föregående års insatser och nuläge

Föregående års plan fokuserade på begreppet respekt och att inledningsvis skapa en gemensam förståelse för begreppet i personalgruppen. Vidare var målet att jobba med begrepp och aktiviteter tillsammans med eleverna samt att regelbundet följa upp känslan med korta avstämningar i elevgrupperna.

Arbetet inleddes med att elevhälsoteamet, som skulle leda arbetet, på ett möte diskuterade igenom begreppet för att ha en gemensam bild av de olika aspekterna kring begreppet respekt. Här diskuterades olika ord som innehåller ordet respekt och mycket fokus låg på hur vi i personalen visar eleverna respekt. För mer detaljer, se Bilaga 2.

Som nästa steg genomfördes en diskussion i hela personalgruppen i samband med ett APT. Denna diskussion utgick även den från perspektivet hur vi i personalen visar respekt för eleverna. Vi utgick här bland annat från en övning där situationen var att eleverna får en uppgift där de inte får veta vad som krävs och där resultatet sedan poängsätts relativt godtyckligt. Är det att visa respekt för eleverna?

På grund av händelser på skolan följdes inte arbetet upp så som planerat. Istället styrdes det förebyggande arbetet över till mer konkreta handlingar i form av organisering av personalens arbetssätt och framtagande av nya rutiner för dokumentation och uppföljning av elevärenden. Detta ledde i förlängningen till att eleverna fick tydligare ledning i vad som var ett acceptabelt agerande i olika situationer. Arbetet blev i första hand åtgärdande, men ledde också till att färre incidenter uppstod. I slutet av läsåret visade en enkät på skolan att det relativt sällan var få elever som upplevde problematiken med kränkningar, något som vi ändå är nöjda med. För mer detaljer, se Bilaga 3.

Utifrån resultatet i enkäten samt den uppstart vi haft på läsåret ser vi att tryggheten på skolan ökat. Detsamma uttrycks av elever vi samtalar med i vårt dagliga arbete. Därav har vi valt att jobba tillsammans med elevrådet för att ta fram en plan inför detta läsår. Detta arbete beskrivs under rubriken "Barn och elevers medverkan i det främjande och förebyggande arbetet".

Barn och elevers medverkan i det främjande och förebyggande arbetet

I inledningen av terminen kallades elevrådsrepresentanterna för alla klasser i årskurs F-9 till ett första elevråd. Under detta möte presenterades resultaten i Bilaga 3 för eleverna. De fick också ut materialet digitalt så att det kunde visas upp i klasserna.

Nästa steg var att representanterna berättade om enkätresultatet i klasserna och ställde frågan till sina klasskamrater kring hur vi tillsammans, elever och personal, kan jobba mer förebyggande för att kränkningar och trakasserier skall minska ytterligare på skolan.

Vid det andra elevrådsmötet fick elevrådsrepresentanterna redovisa vad man sagt i klasserna, så att alla elevers röst togs till vara. För detaljer, se Bilaga 4.

En genomläsning skedde av rektor och biträdande rektor. Mönstret man noterade var att många klasser just lyfte behovet av planerade rastaktiviteter för att öka tryggheten. Man lyfte också i flera klasser fram elevernas egen delaktighet i rastplaneringen. Utifrån denna analys togs ett utkast till Plan mot diskriminering och kränkande behandling fram. Alla klasser och all personal fick del av utkastet och fick möjlighet att ge återkoppling på innehållet, främst under rubrikerna "Mål för årets insatser utifrån analysen" och "Beskrivning av främjande och förebyggande arbete". Efter att återkopplingen skickats till rektor gjordes nödvändiga justeringar, varpå planen beslutades.

Utvärdering och uppföljning av främjande och förebyggade insatser

Utvärdering av plan mot diskriminering och kränkande behandling sker under vårterminen. Målen för de olika verksamheterna utvärderas. Utvärderingen ligger till grund för kommande läsårs plan mot diskriminering och kränkande behandling.

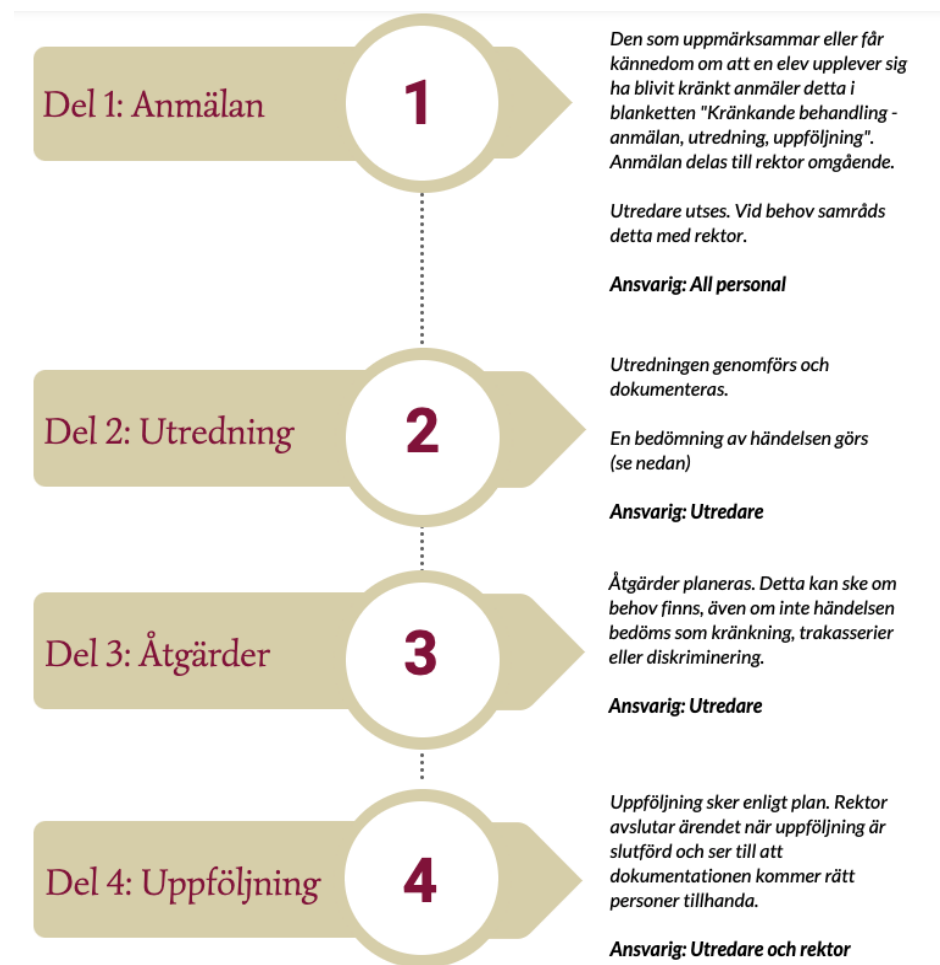
Mål för årets insatser utifrån analysen

Öka de organiserade aktiviteterna under rasttid i syfte att aktivera fler elever i positivt deltagande och därmed minska risken för kränkande behandling.

Beskrivning av främjande och förebyggande arbete samt ansvar

Insats / Mål	Hur?	När och av vem?	Uppföljning och utvärdering?
Planering av rastaktiviteter	F-3:s elevrådsrepresentanter får med stöd av personal möjlighet att organisera aktiviteter för övriga klassen på några raster per vecka.	Rektor och biträdande rektor handleder i samband med elevråd. Mentorer och övrig personal stöttar eleverna vid aktiviteter.	Uppföljning på elevrådsmöten samt utvärdering med elevråd och personal inför läsårets slut
	4-5:s elevrådsrepresentanter får med visst stöd av personal möjlighet att införskaffa material samt organisera aktiviteter för övriga klassen på några raster per vecka.	Rektor och biträdande rektor bidrar med budget och handleder i samband med elevråd. Mentorer och övrig personal finns till hands som stöd vid aktiviteter.	
	Planera och införskaffa material för utlåningsverksamhet för elever i år 6-9.	Kurator, rektor och biträdande rektor i dialog med elevrådsrepresentanter med start i oktober 2022.	
Involvering av elever i rastaktiviteter	Elever i år F-3 samt 4-5 blir ansvariga för att tillsammans med personal agera rastvärdar	Mentorer ordnar listor för turordning.	
	Elever i år 6-9 blir ansvariga för att dela ut och hantera utlåningsmaterial	Kurator, rektor och biträdande rektor i dialog med elevrådsrepresentanter med start i oktober 2022.	
	Elever i fritidshemmet får i par hjälpa till att en gång i veckan planera och genomföra en styrd aktivitet för övriga elever på fritids.	Fritidspersonal	Uppföljning på fritidsrådsmöten samt utvärdering med fritidsråd och personal inför läsårets slut

Bilaga 1: Rutin för personal att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Diskriminering innebär att en elev missgynnas av en situation, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder).

Trakasserier innebär att någon agerar kränkande mot en elev, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna (se ovan).

Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet. Det är därmed skillnad på att vara kränkt och att känna sig kränkt.

Alla upplevda kränkningar, diskrimineringar och trakasserier ska anmälas och utredas. Utredning visar sedan om en kränkning, diskriminering eller trakasserier skett i lagens mening.

Bilaga 2: Anteckningar från diskussioner i EHT-gruppen kring begreppet respekt

Enligt vår plan mot diskriminering och kränkande behandling ska vi i ett första steg samtala om respekt och vad begreppet innebär.

Wikipedia

Respekt betecknar i vardagligt tal aktning eller vördnad för en person. Mer konkret innebär detta att man värdesätter en persons egenskaper. Respekt kan även kännas och visas för abstrakta ting, som en nation eller religion.

En rad filosofer har gjort olika försök att utreda begreppet. En av flera frågor som har diskuterats är vilka olika former av respekt som finns. Joel Feinberg skrev 1975 en artikel där han identifierade tre former av respekt. Den första formen, *Respekt*, beskriver han som en känsla av rädsla. Det kan exempelvis röra sig om den typ respekt en sjöfarare bör ha för havet, eller en nattvandrare har för gatugång. Den andra formen, *Observantia*, är den moraliska formen av respekt. Den innebär att objektet för ens respekt genom sin blotta existens ställer rättmätiga krav på hur man behandlar det. Feinberg menar att denna form av respekt historiskt kom senare än den första formen, först visad för ofarliga men goda människor och senare för alla människor. Det är *observantia* som hänsyftas då man talar om lika respekt för alla. Den tredje formen av respekt, *Reverentia* betecknar den speciella känsla av vördnad man har när man står inför någonting extraordinärt eller sublimt. Det är en känsla som gör en ödmjuk och upphöjer den som känner den. Feinberg menar att det är denna sista form av respekt Immanuel Kant talar om när han diskuterar den känsla som väcks inom människor när de konfronteras med den moraliska lagen och människor som lever enligt den.

Andra filosofer, som Stephen D. Hudson och Stephen Darwall, har formulerat andra sätt att särskilja olika former av respekt på.

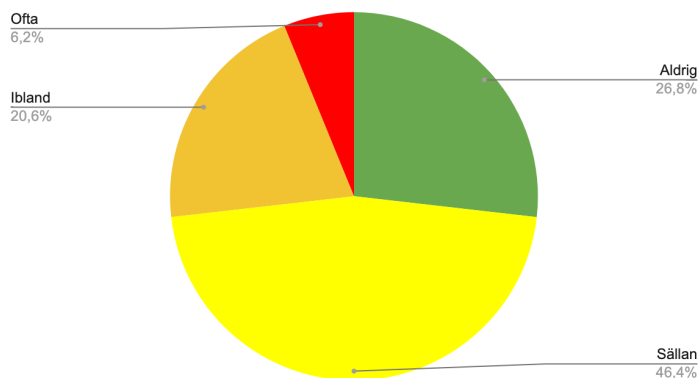
Vad innebär respekt för oss i EHT

- Respektfull
- Respektingivande
- Att vara respekterad
- Att ha respekt
- Att visa respekt

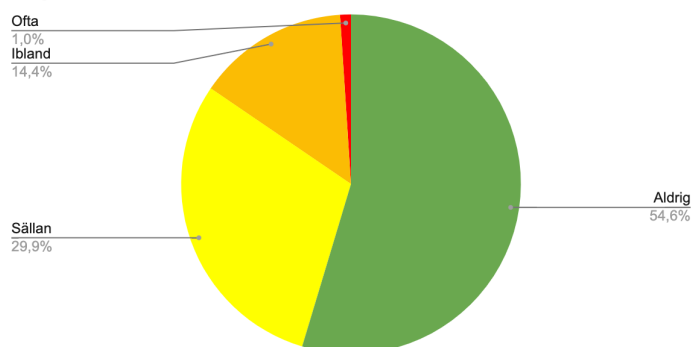
De olika begreppen visar olika aspekter av ordet respekt. Vad är det som är viktigt? Om man inte tror på elevernas förmåga att utvecklas är det svårt att visa dem respekt. Om eleverna inte vet vad förväntningarna är har de svårt att lyckas nå dit. Har vi då visat respekt för eleverna när vi gav dem uppgiften? Viktigt att vi fokuserar på händelsen och inte individen när vi pratar om något som gått fel. Det är respektfullt att ha höga förväntningar.

Bilaga 3: Utdrag ur enkätresultat, enkät genomförd i maj 2022

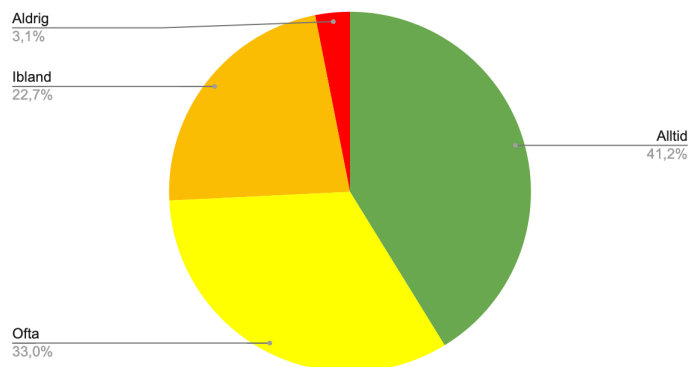
Förekommer det kränkningar på skolan?

Får du dumma kommentarer, skratt eller miner när du säger något på lektionerna?

Tycker du att de vuxna lyssnar på dig i skolan?

Bilaga 4: Sammanställning av klassernas idéer för förebyggande och främjande arbete

F-1:

- Man ska vara snäll på rasten.
- Man ska inte slåss eller sparkas, eller lekbråka.
- Inga fula ord.
- Inte kasta stenar.
- Alla klasser ska ha klassrumsregler.
- Man ska hjälpa varandra.
- Man får inte säga att nån inte är kompis.
- Inte retas eller skrattas åt andra.
- Lekar för att lära känna varandra.
- Säga ifrån
- Säga förlåt på riktigt
- Prata snällt
- Inte ge igen utan be en vuxen om hjälp
- Prata med varandra
- Fråga, varför gjorde du så? Varför sa du så?

2-3:

- Reda ut konflikter.
- Alla rastvärdar ska ha gul väst.
- Inte skälla på varandra - prata snällt och lugnt med varandra.
- Lekpar - lär känna varandra bättre.
- Rastaktiviteter - vuxna ordnar lekar på raster och fritids, barn kan sedan leda lekar också.
- Prata med varandra om hur man är en bra kompis.
- Tydliga regler så att inte missförstånd sker.
- Behandlar andra så som man vill bli behandlad själv.
- Prata snällt med varandra.
- Respektera varandra.
- Ha saker att göra så att man inte får tråkigt.
- Att elever hjälps åt på rasterna. Tar på sig en väst och är en extrafröken. Blir kanske lättare för de små i f-klass att vända sig till elever.
- Vuxna ska hitta på roliga saker för att eleverna ska lyssna mer på de vuxna.
- Titta på filmer om mobbning, diskutera kring ämnet.
- Läraren planerar lektioner om kränkning/mobbning och har det ofta under året.
- Påminna elever hur man är en bra kompis.
- Massage och mindfulness i klasserna för att skapa gemenskap.

- Skapa ett tillåtande klimat. Personalen ska lägga stor vikt att synliggöra elevernas tankar och att alla ska få uttrycka sina tankar och åsikter.
- Reda ut konflikter på en gång, helst samma dag.
- Samarbets- och vänskapsövningar, för att öka trivsel och trygghet.
- Ha lekpar där vi lär känna varandra. För att skapa gemenskap.
- Om elever ser något som händer på rasten så ska eleven säga till en vuxen.
- Inga elever får vara i dungen om det inte finns någon rastvärd där.
- Rastvärdar finnas utomhus för att observera och iaktta eleverna i deras lek för att kartlägga deras relationer och upptäcka ev. kränkande behandling.
- Skolgården är indelad i olika zoner där varje rastvärd ansvarar för ett område med extra mycket fokus på de områden som eleverna uttryckt som otrygga.

4-5:

- Inga idéer lyftes fram.

6:

- Placera fler lärare på skolgården och i korridoren.

7:

- Stör inte klasskamrater.
- Alla tar ansvar att inte störa andra.
- Man ska ta hand om sig själv.

8:

- Man ska vara mer social och våga lära känna fler personer om man inte har vänner.
- Det är viktigt att inte springa och leka i korridoren.

9:

- Sovmorgon
- Ordna material så elever kan använda pingisbordet
- Mer bollar.
- Halloweenfest, ta med egna snacks klä ut dig, dansa, dj, limbo